

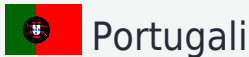
[Etusivu](#) > ... > [Perhe- ja Perintöoikeudelliset Asiat](#) > [Varallisuussuhteet Avioliitossa Ja Rekisteröidyssä Parisuhteessa](#) > [Aviovarallisuussuhteet](#) > Portugal

Aviovarallisuussuhteet

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Onko tässä jäsenvaltiossa lakiin perustuva aviovarallisuusjärjestelmä? Mitä siinä säädetään?

Kyllä. Aviopuolisot voivat pääsääntöisesti valita aviovarallisuusjärjestelmänsä vapaasti tekemällä sopimuksen. Tämä sopimus on nimeltään avioehtosopimus (*convenção antenupcial*), ja siitä säädetään Portugalin siviililain (*Código Civil*) 1698 §:ssä.

Jos aviopuolisot eivät tee avioehtosopimusta tai jos sopimus on pätemätön, tulee aviovarallisuusjärjestelmäksi siviililain 1717 ja 1721 §:n mukaisesti avioliiton aikana kertyvän omaisuuden yhteisomistukseen perustuva järjestelmä (*regime da comunhão de adquiridos*).

Tällöin määritetään siviililain 1721–1731 §:ää soveltaen, mikä omaisuus on yhteistä ja mikä henkilökohtaista.

Siviililain 1720 §:ssä on säädetty muutamista poikkeustapauksista, joissa aviovarallisuusjärjestelmän on oltava omaisuuden erillisyyteen perustuva järjestelmä (*regime de separação de bens*).

2 Miten puoliset voivat järjestää aviovarallisuussuhteensa? Mitä muodollisia vaatimuksia tähän sovelletaan?

Puolisot voivat järjestää aviovarallisuussuhteensa tekemällä avioehtosopimuksen, jossa he voivat valita yhden kolmesta Portugalin siviililain mukaisesta aviovarallisuusjärjestelmästä, tai tekemällä muunlaisen järjestelyn sovellettavan lain rajoissa (siviililain 1698 §).

Portugalin siviililaissa säädetty kolme aviovarallisuusjärjestelmää ovat

- avioliiton aikana kertyvän omaisuuden yhteisomistukseen perustuva järjestelmä (*regime da comunhão de adquiridos*; siviililain 1721–1731 §)
- kaiken omaisuuden yhteisomistukseen perustuva järjestelmä (*regime da comunhão geral de bens*; siviililain 1732–1734 §)
- omaisuuden erillisyyteen perustuva järjestelmä (*regime da separação de bens*; siviililain 1735–1737 §).

Kuten edellä mainitaan, puoliset voivat sopia muista järjestelyistä sovellettavassa laissa säädettyissä rajoissa. Näin tehdään esimerkiksi silloin, kun aviovarallisuusjärjestelmänä on avioliiton aikana kertyvän omaisuuden yhteisomistukseen perustuva järjestelmä mutta puoliset sopivat avioehtosopimuksessa, että jommankumman ennen avioliittoa hankkima tietty kiinteistö (esimerkiksi perheen yhteinen koti) tulee yhteiseksi omaisuudeksi avioliiton solmimisen jälkeen, koska molemmat puoliset aikovat olla vastuussa lainasta, jonka vakuudeksi koti on mahdollisesti kiinnitetty.

Muodollisissa vaatimuksissa edellytetään, että avioehtosopimuksen on oltava notaarin laatima alkuperäinen asiakirja (*escritura pública*) tai väestörekisteritoimistossa annettu lausuma (siviililain 1710 § ja Portugalin

väestörekisterilain (*Código do Registo Civil*) 189–191 §).

Pääsääntöisesti avioehtosopimus on tehtävä ennen avioliiton solmimista. Siviililain 1714 §:n mukaisesti avioehtosopimusta ja aviovarallisuusjärjestelmää ei voi muuttaa avioliiton solmimisen jälkeen siviililain 1715 §:ssä säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Avioehtosopimuksiin sovelletaan siviililain IV kirjan II osaston IX luvun III jaksoon sisältyviä 1698–1716 §:n säännöksiä.

Avioliittoa varten annettuihin lahjoituksiin ja puolisoitten välisiin lahjoituksiin sovelletaan siviililain IV kirjan II osaston X luvun I ja II jaksoon sisältyviä 1753–1766 §:n säännöksiä.

3 Onko aviovarallisuussuhteiden järjestämistä rajoitettu?

Siviililain 1720 §:ssä on säädetty kahdesta poikkeustapauksesta, joissa aviovarallisuusjärjestelmän on oltava omaisuuden erillisyyteen perustuva järjestelmä (*regime de separação de bens*): kun avioliiton solmiminen tapahtuu käymättä läpi sitä edeltäviä muodollisuuksia (*processo preliminar de casamento*) tai kun puolisoit ovat vähintään 60-vuotiaita.

Muissa tapauksissa puolisoit voivat valita vapaasti aviovarallisuusjärjestelmänsä sovellettavan lain rajoissa.

4 Mitkä ovat avioeron, asumuseron tai avioliiton pätemättömäksi julistamisen oikeusvaikutukset aviovarallisuussuhteisiin?

Siviililain 1688 §:n mukaisesti avioliitto purkautuu avioeron tai avioliiton mitätöinnin johdosta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta elatusjärjestelyihin. Tuomioistuimessa vahvistettu asumusero ei pura avioliittoa, mutta tästä aiheutuvat oikeudelliset vaikutukset ovat hyvin samankaltaiset kuin avioerossa, kuten jäljempänä selitetään.

Siviililain 1689 §:ssä säädetään omaisuudenjaosta ja velkojen maksusta, että aviovarallisuusjärjestelmän päätyttyä kummallakin puolisoilla tai heidän perillisillään on oikeus saada henkilökohtainen omaisuutensa sekä lain mukainen osuus yhteisestä omaisuudesta. Jos puolisoilla on velkaa suhteessa avioparin omaisuuteen, hänen on kuitattava velkansa.

Veloista etusijalle asetetaan yhteisten velkojen maksu yhteisestä omaisuudesta. Vasta näiden jälkeen maksetaan jäljelle jäävät velat. Jos puoliso on velkaa toiselle puolisoille, hänen on maksettava velkansa käyttämällä siihen omaa osuuttaan yhteisestä omaisuudesta. Jos yhteistä omaisuutta ei ole, velallisen puolison on maksettava velka henkilökohtaisesta omaisuudestaan.

Avioeron oikeudelliset vaikutukset

Avioeron oikeudellisista vaikutuksista on säädetty siviililain 1788–1793-A §:ssä.

Yleensä avioero johtaa avioliiton purkautumiseen, ja tällä on samat oikeudelliset seuraukset kuin avioliiton purkautumisella kuoleman johdosta.

Siviililain 2133 §:ssä säädetään perimyksen osalta, että avioerotuomion antamisen jälkeen entisellä puolisoilla ei ole laillisen perijän asemaa, vaikka avioerotuomio annettaisiin toisen puolison kuoleman jälkeen.

Portugalin lain mukaan omaisuudenjako tapahtuu yleensä vasta avioeromenettelyn päättymisen jälkeen eikä menettelyn ollessa vireillä. Jos avioeroa hakevat molemmat puolisoit yhdessä väestörekisteritoimistosta (*Conservatória do Registo Civil*), puolisoit voivat kuitenkin sopia samalla omaisuudenjaosta (väestörekisterilain 272-A §).

Avioeron vaikutukset ovat pääsääntöisesti seuraavat:

- Avioeron vaikutukset alkavat siitä hetkestä, jona avioerotuomiosta tulee lainvoimainen.

Omaisuuteen kohdistuvat avioeron vaikutukset ovat puolisoitten välillä seuraavat:

- Avioero vaikuttaa omaisuusjärjestelyihin puolisoiden välillä taannehtivasti avioerohakemuksen jättämispäivästä alkaen.
- Omaisuuteen kohdistuvat avioeron taannehtivat vaikutukset voivat jommankumman puolison pyynnöstä kuitenkin alkaa puolisoiden välillä jo siitä päivästä, jona puoliset ovat muuttaneet erilleen, jos tämä päivä voidaan osoittaa menettelyssä.
- Avioeron jälkeen tapahtuvassa omaisuudenjaossa kumpikaan puoliso ei voi saada itselleen enempää kuin saisi silloin, jos avioliiton aviovarallisuusjärjestelmä perustuisi avioliiton aikana kertyvän omaisuuden yhteisomistukseen.
- Kumpikin puoliso menettää kaikki avioliiton johdosta saamansa tai odotettavissa olevat etuudet (esimerkiksi puolisoiden väliset lahjoitukset tai kolmannen henkilön antamat lahjoitukset avioliittoa varten). Jälkimmäisessä tapauksessa lahjoittaja voi päättää siirtää etuuden avioliitossa syntyneille lapsille.
- Vahinkoa kärsineellä puolisollla on oikeus hakea yleisissä tuomioistuimissa korvausta toisen puolison hänelle aiheuttamasta vahingosta yleisen siviilioikeudellisen vastuun perusteella.
- Jos avioeron perusteena on jommankumman puolison mielenterveyden häiriö, avioeroa hakeneen puolison on korvattava toiselle puolisolle avioliiton purkamisesta aiheutuva aineeton vahinko. Korvausvaatimus on esitettävä avioerohakemuksen käsittelyn aikana.
- Kumpikin puoliso voi pyytää tuomioistuimessa lupaa jäädä vuokralle perheen yhteiseen kotiin riippumatta siitä, onko koti yhteistä omaisuutta vai toisen puolison henkilökohtaista omaisuutta.
- Lemmikkieläimet annetaan jommallekummalle puolisolle tai molemmille puolisoille ottaen huomioon puolisoiden ja heidän lastensa edut ja eläimen hyvinvoinnin.

Avioeron vaikutukset omaisuuteen puolisoiden ja kolmansien henkilöiden välisissä suhteissa ovat seuraavat:

- Puolisot voivat vedota omaisuuteen kohdistuviin avioeron vaikutuksiin kolmansia vastaan vasta sen jälkeen, kun avioerotuomio on merkitty väestörekisteriin.

Siviililain 2016 ja 2019 §:ssä säädetään entisten puolisoiden välisestä elatusvelvollisuudesta seuraavaa:

- Pääsääntöisesti kummallakin entisellä puolisollla on avioeron jälkeen velvollisuus huolehtia omasta toimeentulostaan.
- Kummallakin entisellä puolisollla on oikeus elatusapuun riippumatta siitä, onko avioeroa haettu yhdessä vai ei. Oikeus elatusapuun voidaan kuitenkin evätä kohtuullisuussyistä.
- Oikeus elatusapuun lakkaa, jos edunsaaja menee uusiin naimisiin, aloittaa avoliiton tai menettää oikeutensa epäasianmukaisen toiminnan takia.

Tuomioistuimessa vahvistetun asumuseron vaikutukset

Siviililain 1794 §:ssä viitataan tuomioistuimessa vahvistetun asumuseron osalta edellä mainittuihin säännöksiin, joita sovelletaan avioerossa. Näiden välillä on kuitenkin yksi ero: asumusero ei johda avioliiton purkautumiseen.

Tätä poikkeusta lukuun ottamatta siviililain 1795-A, 2016 ja 2133 §:n mukaisesti tuomioistuimessa vahvistetun asumuseron vaikutukset aviovarallisuusjärjestelmään kuuluvaan omaisuuteen, elatusvelvollisuuksiin ja perimykseen ovat samat kuin avioerossa.

Avioliiton mitätöinnin oikeudelliset vaikutukset

Avioliiton mitätöinnin ja pätemättömäksi toteamisen välillä on ero.

Kun avioliitto todetaan siviililain 1628–1630 §:n mukaisesti pätemättömäksi (esimerkiksi jompikumpi tai kumpikaan puolisoista ei ole ilmaissut tahtoaan solmia avioliitto), pätemättömäksi todetulla avioliitolla ei ole mitään vaikutuksia.

Jos siviilivihkiminen mitätöidään siviililain 1631 §:n mukaisesti (esimerkiksi esteellisyyden tai virheeseen perustuvan tahdonilmaisun vuoksi), vaikutukset määräytyvät siviililain 1647 §:ssä säädetyn mukaisesti seuraavalla tavalla:

- Jos molemmat puoliset ovat toimineet vilpittömässä mielessä, avioliitosta aiheutuu vaikutuksia heidän välillään ja suhteessa kolmansiin siihen asti, kunnes mitätöintituomiosta tulee lainvoimainen.
- Jos vain toinen puolisoista on toiminut vilpittömässä mielessä, vain hän voi hyötyä avioliitosta

aiheutuvista vaikutuksista. Lisäksi vilpittömässä mielessä toiminut puoliso voi vedota avioliiton vaikutuksiin kolmansia vastaan, jos kolmansilla on vaikutusta puolisoitten välisiin suhteisiin.

Tätä järjestelmää sovelletaan kirkon viranomaisten mitätöidessä katolisessa kirkossa solmitun avioliiton, kunnes tuomio kirjataan väestörekisteriin, jos katolisessa kirkossa solmittu avioliitto on kirjattu siihen.

Siviililain 1649 ja 1650 §:ssä säädetään esimerkiksi seuraavista erityisistä varallisuuteen kohdistuvista seuraamuksista, jos kyseessä on alaikäisen avioliitto tai vastoin laissa säädettyjä esteellisyyksiä solmittu avioliitto:

- Jos alaikäinen menee naimisiin ilman tarvittavaa lupaa, hänet katsotaan alaikäiseksi sen omaisuuden hallinnan osalta, joka on hänen omistuksessaan avioliiton solmimisen hetkellä tai jonka hän saa avioliiton solmimisen jälkeen lahjoituksena, kunnes hänestä tulee täysi-ikäinen. Alaikäinen saa kuitenkin tarvitsemaansa elatusta varten käyttöönsä tästä omaisuudesta saatavan tuoton.
- Tällaisen omaisuuden hallinnasta vastaavat koko alaikäisyyden ajan alaikäisen vanhemmat tai hänen edunvalvojansa, ei alaikäisen puoliso.
- Tästä omaisuudesta ei voida maksaa avioliiton aikana eikä myöskään avioliiton purkamisen jälkeen velkoja, jotka jompikumpi puolisoista on ottanut alaikäisyyden aikana.
- Jos avioliitto on solmittu vastoin siviililain 1604 §:n c ja d kohdassa säädettyjä esteellisyyksiä (esimerkiksi sukulaisuussuhteesta johtuva este), esteellinen puoliso ei voi saada toiselta puolisoilta minkäänlaista lahjoitusta, ei myöskään testamenttilahjoitusta.

5.5 Miten toisen puolison kuolema vaikuttaa aviovarallisuussuhteisiin?

Aviovarallisuusjärjestelmä päättyy kuoleman johdosta, kuten siviililain 1788 §:ssä säädetään.

Jos omaisuus on yhteistä, se on jaettava. Kuolleen omaisuuteen kuuluu hänen henkilökohtainen omaisuutensa sekä tapauksen mukaan hänen osuutensa puolisoitten yhteisestä omaisuudesta siviililain 2024 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Pääsäännön mukaan eloonjäänyt puoliso on laillinen perillinen ja saa perinnöstä osuuden, joka ei ole luovutettavissa, riippumatta siitä, onko vainaja tehnyt testamentin (tapauksen mukaan siviililain 2131 ja 2133 § tai 2158 ja 2159 §).

Siviililain 2103-A §:ssä säädetyn edellytyksin eloonjääneellä puolisoilla on oikeus saada perinnönjaossa käyttöoikeus perheen kotiin sisältöineen ja irtaimistoineen. Jos tämä ylittää hänen osuutensa sekä perinnöstä että yhteisestä omaisuudesta, eloonjääneen puolison on korvattava tämä muille perillisille.

Siviililain 1698 §:n ja 1700 §:n 3 momentin mukaisesti omaisuuden erillisyyteen perustuvassa aviovarallisuusjärjestelmässä puolisoit voivat luopua perillisen asemasta avioehtosopimuksessa.

6 Millä viranomaisella on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia?

Toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevan asian ratkaisemiseen on tuomioistuimella, rekisteriviranomaisella ja notaarilla sen mukaan, mikä jäljempänä luetelluista tilanteista on kyseessä.

Portugalin lainsäädännössä on voimassa avioehtosopimuksen ja aviovarallisuusjärjestelmän muuttumattomuuden periaate, joka vahvistetaan siviililain 1714 §:ssä. Jos avioliittoon aikova pariskunta haluaa sopia aviovarallisuusjärjestelmästä tavanomaisesta järjestelmästä poiketen, aviovarallisuusjärjestelmä on määritettävä avioehtosopimuksessa (siviililain 1710 §). Avioehtosopimus on tehtävä ennen avioliiton solmimista. Puolisot eivät voi sopia aviovarallisuusjärjestelmän muuttamisesta tai lakkaamisesta avioliiton aikana. Siviililain 1715 §:ssä säädetään muuttumattomuuden periaatteeseen sovellettavista poikkeuksista (esimerkiksi kun kyseessä on tuomioistuimen vahvistama omaisuuden erillisyyden erillisyyden vahvistama asumusero (*separação judicial de bens*) tai tuomioistuimen vahvistama asumusero (*separação judicial de pessoas*)).

Aviovarallisuusjärjestelmää koskevien ehtojen tulee käydä ilmi avioehtosopimuksesta (siviililain 1698 §). Avioehtosopimuksen tekemiselle on asetettu muoto- ja kuulutusvaatimuksia. Siviililain 1710 §:ssä säädetään, että avioehtosopimuksen on oltava muodoltaan väestörekisteriviranomaiselle tehty ilmoitus tai notaarin edessä

laadittu virallinen asiakirja. Jos näin ei ole, sopimus ei ole pätevä. Siviililain 1711 §:n 1 momentissa säädetään, että avioehtosopimukset on merkittävä rekisteriin, jotta niillä on vaikutuksia suhteessa kolmansiin. Tässä yhteydessä kolmansina ei pidetä puolisoiden perillisiä eikä muita avioehtosopimuksen osapuolia. Sopimuksen merkitseminen rekisteriin ei vapauta velvollisuudesta tehdä avioehtosopimuksesta johtuvat kiinteistörekisterimerkinnät. Lisäksi on noudatettava määräaika: avioehtosopimus on tehtävä ennen avioliiton solmimista, mutta avioliitto on solmittava vuoden kuluessa avioehtosopimuksen tekemisestä. Muussa tapauksessa avioehtosopimus raukeaa siviililain 1716 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Edellä esitettyihin tietoihin voi perehtyä tarkemmin tutustumalla oppaaseen *Os Regulamentos Europeus: impacto na actividade registal e notarial* (The European Regulations: Impact on the Activity of Registry Officers and Notaries), joka koskee EU-lainsäädännön vaikutuksia rekisteriviranomaisten ja notaarien toimintaan. Opas on saatavilla portugalkiksi ja englanniksi osoitteessa <https://www.redecivil.csm.org.pt/os-regulamentos-europeus-impacto-na-atividade-registal-e-notarial/>.

Kun kyseessä on avioero, tuomioistuimessa vahvistettu asumusero tai avioliiton mitätöinti, omaisuudenjakoasian hoitamiseen ja siten aviovarallisuusjärjestelmän soveltamiseen omaisuudenjakoasiassa toimivaltainen viranomaisen määräytyy sillä perusteella, ovatko puoliset yksimielisiä omaisuuden jakamisesta.

Jos osapuolet ovat yksimielisiä omaisuuden jakamisesta ja kyseessä on avioero tai tuomioistuimessa vahvistettu asumusero, toimivaltaisia ovat väestörekisteritoimistot (*Conservatórias do Registo Civil*). Vaihtoehtoisia tilanteita on tällöin kaksi: Jos avioeroa tai asumuseron vahvistamista on haettu yhdessä, toimivalta käsitellä avioero- tai asumuseroasia on väestörekisteritoimistoilla, jotka voivat tässä menettelyssä myös vahvistaa omaisuudenjakosopimuksen, huolehtia verovelvoitteiden maksusta ja merkitä omaisuudenjaosta johtuvat muutokset omaisuusrekisteriin. Jos hakijana on vain toinen osapuoli, toimivalta käsitellä avioero- tai asumuseroasia on perheoikeudellisia asioita ja alaikäisiin liittyviä asioita käsittelevillä tuomioistuimilla (*Tribunal de Família e Menores*). Jos osapuolet ovat yksimielisiä omaisuudenjaosta avioeron tai asumuseron vahvistamisen jälkeen, väestörekisteritoimistoilla on toimivalta huolehtia omaisuudenjaosta, verovelvoitteiden maksusta ja omaisuudenjaosta johtuvien muutosten tekemisestä omaisuusrekisteriin. Tästä on säädetty väestörekisterilain 272-A ja 272-B §:ssä. Käytännön ohjeita tästä palvelusta ja sen kustannuksista on osoitteessa <https://justica.gov.pt/Servicos/Balcao-Divorcio-com-Partilha>.

Jos omaisuudenjaosta on avioeron tai tuomioistuimessa vahvistetun asumuseron jälkeen päästy sovintoon, osapuolilla on mahdollisuus pyytää tästä notaarin laatimaa asiakirjaa. Tällöin notaari vastaa kiinteän omaisuuden kirjaamisesta rekisteriin kahden kuukauden kuluessa ja osapuolten on täytettävä verovelvoitteensa saman määräajan kuluessa (Portugalin kiinteistörekisterilain (*Código do Registo Predial*) 8-B ja 8-C §).

Jos puoliset ovat erimielisiä omaisuuden jakamisesta ja kyseessä on avioero, tuomioistuimessa vahvistettu asumusero tai avioliiton pätemättömäksi julistaminen, on jommankumman puolison pyynnöstä käynnistettävä omaisuuden selvitys (*processo de inventário*). Omaisuuden selvitykseen toimivaltaisia ovat siis ainoastaan tuomioistuimet, kun kyseessä on jokin siviiliprosessilain (*Código de Processo Civil*) 1083 §:n 1 momentissa tarkoitetuista tapauksista (esimerkiksi kun omaisuuden selvitys tapahtuu toisen oikeusprosessin yhteydessä). Muissa tapauksissa omaisuuden selvitystä voidaan hakea tuomioistuimelta tai 13. syyskuuta 2019 annetun lain nro 117/19 liitteessä olevan omaisuuden selvityksen oikeudellista menettelyä (*Regime do Inventário Notarial*) koskevan 1 §:n luetteloon merkityltä notaarilta menettelyn vireille panevan henkilön aloitteesta tai kaikkien asianomaisten henkilöiden yhteisestä sopimuksesta siviiliprosessilain 1083 §:n 2 momentin mukaisesti. Notaarit käsittelevät asian omaisuuden selvityksen hallintajärjestelmässä <https://www.inventarios.pt/>.

7 Miten aviovarallisuusjärjestelmä vaikuttaa puolison ja kolmansien osapuolten välisiin oikeussuhteisiin?

Siviililain 1682 ja 1683 §:ssä säädetään, että puolison on hankittava joissakin tapauksissa toisen puolison suostumus tiettyjen sopimusten tekemiseen kolmansien osapuolten kanssa. Tähän vaikuttavat aviovarallisuusjärjestelmä (perustuuko se omaisuuden erillisyyteen vai yhteisomistukseen), tästä järjestelmästä johtuvat omaisuuden hallintaan liittyvät valtuudet (esimerkiksi tietyn omaisuuden yhteinen hallinta), omaisuuden laatu (esimerkiksi perheen yhteinen koti tai yhteinen omaisuus) ja sopimuksen laatu (esimerkiksi kauppakirja tai lahjoituksen vastaanotto).

Siviililain 1687 §:n mukaisesti toisen puolison suostumuksen puuttumisella on seuraavia vaikutuksia suhteessa

kolmansiin:

- Jos toinen puolisoista tekee sopimuksen, joka on vastoin siviililain 1682 §:n 1 ja 3 momenttia (esimerkiksi tietyn irtaimen omaisuuden omistusoikeuden siirto), 1682-A §:ää (esimerkiksi omaisuuden yhteisomistukseen perustuvassa aviovarallisuusjärjestelmässä tapahtuva kiinteän omaisuuden omistusoikeuden siirto tai missä tahansa aviovarallisuusjärjestelmässä tapahtuva perheen yhteisen kodin omistusoikeuden siirto), 1682-B §:ää (esimerkiksi perheen yhteisen kodin vuokrasopimuksen irtisanominen) tai 1683 §:n 2 momenttia (perinnöstä tai testamenttilahjoituksesta luopuminen), toinen puoliso tai hänen perillisensä voi vaatia tällaisen sopimuksen purkamista.
- Jos puoliso siirtää rekisteriin kirjaamattoman irtaimen omaisuuden omistusoikeuden tai tekee sopimuksen, josta aiheutuu tällaiseen omaisuuteen kohdistuva rasite, ilman toisen puolison suostumusta, vaikka suostumus tarvittaisiin, edellä mainittuun sopimuksen purkamiseen ei voida vedota vilpittömässä mielessä toiminutta kolmatta osapuolta vastaan.
- Jos jompikumpi puolisoista laittomasti siirtää yksinomaan toiselle puolisolle kuuluvan omaisuuden omistusoikeuden tai tekee sopimuksen, josta aiheutuu kyseiseen omaisuuteen kohdistuva rasite, sopimus on pätemätön ja maksettu hinta on palautettava erityisesti siviililain 892-904 §:ssä säädetyn mukaisesti. Siviililaissa säädetään seurauksista tilanteessa, jossa myyjä toimii laittomasti.

8 Lyhyt kuvaus aviovarallisuuden jakautumisesta, mukaan lukien ositus, jako ja myynti, tässä jäsenvaltiossa.

Jos omaisuudenjaosta on päästy sopimukseen, sopimus voidaan hyväksyä väestörekisteritoimiston toimesta tai notaarin edessä allekirjoitetulla asiakirjalla sen mukaan, mikä edellä kysymykseen 6 annetussa vastauksessa mainituista tilanteista on kyseessä.

Jos omaisuudenjaosta ei ole päästy sopimukseen, käynnistetään omaisuuden selvitys tuomioistuimessa tai notaarilla sen mukaan, mikä kysymykseen 6 annetussa vastauksessa mainituista tilanteista on kyseessä.

Tuomioistuimessa tapahtuvasta omaisuuden selvityksestä säädetään siviililain V kirjan XVI osaston (1082-1130 §) säännöksissä, joita sovelletaan tarvittavin mukautuksin myös notaarin suorittamaan omaisuuden selvitykseen (13. syyskuuta 2019 annetun lain nro 117/19 liitteessä julkaistu omaisuuden selvitysten oikeudellista menettelyä koskeva 2 §).

Avio-oikeuden alaisen omaisuuden jakamisen selvitys jakautuu seuraaviin vaiheisiin: menettelyn käynnistäminen, vastaväitteet ja vastuiden todentaminen, asianosaisten alustava kuuleminen, alustava päätös ja asianosaisten tapaaminen (*conferência de interessados*), jakosuunnitelma ja sen vahvistava tuomio sekä viimeiset vaiheet.

9 Millä tavoin kiinteä omaisuus rekisteröidään ja mitä asiakirjoja tai tietoja siihen vaaditaan?

Kiinteän omaisuuden rekisteröintiä hakevan on toimitettava hakemus kiinteistörekisteritoimistoon (*Conservatória de Registo Predial*) ja liitettävä hakemukseen asiakirjatodisteet. Yleensä vaaditaan seuraavat asiakirjat: notaarin laatima asiakirja (*escritura pública*), kiinteistöä yksilöivä kuvaus (*caderneta predial*), todistus leimaveron ja kiinteistöveron maksamisesta ja tarvittaessa todistus kiinnelainan lakkaamisesta. Jos nämä asiakirjat on jo toimitettu rekisteriin, niihin tarvitsee vain viitata.

Lisäksi hakemukseen on liitettävä valtakirja, jos hakemuksen jättää hakijan edustaja. Kiinteistörekisterilain (*Código do Registo Predial*) 39 §:n mukaisesti asianajajien, notaarien ja toimistoasianajajien (*solicitadores*) ei kuitenkaan tarvitse liittää mukaan valtakirjaa rekisterimerkinnän hakemiseksi.

Jos hakijalla on sähköinen varmenne (Portugalin kansalaiset, joilla on Portugalin henkilökortti, sekä asianajajat, notaarit ja toimistoasianajajat, jotka kuuluvat omiin ammattiliittoihinsa), hän voi toimittaa kiinteän omaisuuden rekisteröintiä koskevan hakemuksen ja liittää siihen tarvittavat asiakirjat sähköisesti. Jos hakijalla ei ole sähköistä varmennetta, hän voi esittää hakemuksen toimittamalla sen henkilökohtaisesti kiinteistörekisteritoimistoon tai lähettämällä sen postitse.

Tietoa rekisteröintimenettelystä ja sen kustannuksista on saatavilla osoitteessa

<https://justica.gov.pt/Servicos/Pedir-registo-predial>.

Siviililain ja muiden edellä mainittujen säädösten voimassa olevat versiot ovat saatavilla portugalkiksi seuraavilla verkkosivuilla:

[siviililaki](#)

[väestörekisterilaki](#)

[kiinteistörekisterilaki](#)

[siviiliprosessilaki](#)

[omaisuuden selvityksen oikeudellinen menettely](#).

Huom.

Tämän tietosivun tiedot ovat luonteeltaan yleisiä. Ne eivät ole tyhjentäviä, eivätkä ne sido Portugalin yhteysviranomaista, Euroopan siviili- ja kauppaoikeudellista verkostoa, tuomioistuimia tai muita asianomaisia tahoja. Aina on syytä tutustua asiassa sovellettavaan voimassa olevaan lainsäädäntöön. Tietosivun tiedot eivät myöskään korvaa lakiasiantuntijan antamaa oikeudellista neuvontaa.

■ Päivitetty viimeksi: 13/10/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.